

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Jana Passera, JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **Mgr. P. N.**, proti odpůrcům: **1) Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) Mgr. Daniel Herman**, trvale bytem Sezimova 11, 140 00 Praha 4, **3) Ing. Michal Kučera**, **4) MUDr. Jitka Chalánková**, **5) Karel Černý**, **6) Markéta Wernerová**, **7) PhDr. Zdeněk Soukup**, **8) Bc. Jana Pastuchová**, **9) Josef Zahradníček**, **10) Mgr. Ivo Pojezný** a **11) MUDr. Milan Brázdil**, odpůrci 3)–11) s adresou pro doručování Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1 – Malá Strana, v řízení o návrhu na neplatnost voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných 25. října 2013 a 26. října 2013, *in eventum* o návrhu na neplatnost volby kandidátů – odpůrců 2–11,

t a k t o :

I. Návrh na vyslovení neplatnosti voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných 25. října 2013 a 26. října 2013, **se odmítá**.

II. Návrh na vyslovení neplatnosti volby odpůrců 3) Ing. Michala Kučery, 4) MUDr. Jitky Chalánkové, 5) Karla Černého, 6) Markéty Wernerové, 7) PhDr. Zdeňka Soukupa, 8) Bc. Jany Pastuchové, 9) Josefa Zahradníčka, 10) Mgr. Ivo Pojezného a 11) MUDr. Milana Brázdila poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve volbách konaných 25. října 2013 a 26. října 2013 **se odmítá**.

III. Návrh na vyslovení neplatnosti volby odpůrce 2) Mgr. Daniela Hermana poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve volbách konaných 25. října 2013 a 26. října 2013 **se zamítá**.

IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Volební stížnost

[1] Navrhovatel, jenž má trvalé bydliště v ulici N., P. 2 a ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 25. října 2013 a 26. října 2013 (dále jen „volby do Poslanecké sněmovny“) byl zapsán do stálého seznamu voličů podle místa trvalého pobytu ve volebním kraji Hlavní město Praha, v Praze 2, volebním okrsku č. 51 (dále jen „volební okrsek č.

51“), se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu 4. listopadu 2013 (dále též „volební stížnost“) domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Poslanecké sněmovny, *in eventum* vyslovení neplatnosti volby kandidátů – odpůrců 2–11, jež byli zvoleni poslanci v jednotlivých volebních krajích [odpůrce 2) Mgr. Daniel Herman ve volebním kraji Hlavní město Praha, 3) Ing. Michal Kučera v Ústeckém kraji, 4) MUDr. Jitka Chalánková v Olomouckém kraji, 5) Karel Černý v Kraji Vysočina, 6) Markéta Wernerová v Karlovarském kraji, 7) PhDr. Zdeněk Soukup v Karlovarském kraji, 8) Bc. Jana Pastuchová v Libereckém kraji, 9) Josef Zahradníček v Kraji Vysočina, 10) Mgr. Ivo Pojezný v Jihomoravském kraji a 11) MUDr. Milan Brázdil v Olomouckém kraji].

[2] Navrhovatel uvedl, že ve svém volebním okrsku odvolil; na hlasovacím lístku Křesťanské demokratické unie – Československé strany lidové (dále jen „KDU-ČSL“) dal přednostní hlas třem kandidátům č. 4., 6. a 35, nicméně kandidát č. 35 podle výsledků voleb žádný přednostní hlas neobdržel. Podle navrhovatele tak nebyl jeho hlasovací lístek započítán, případně nebyly započítány jeho přednostní hlasy, resp. přednostní hlas pro kandidáta č. 35. Podle navrhovatele volební systém v České republice v kombinaci s nízkou volební účastí zvyšuje váhu každého hlasu zejména při zavedení možnosti dát přednostní hlasy; to navrhovatel demonstruje na malých rozdílech mezi počty přednostních hlasů získaných jednotlivými kandidáty, jež byly rozhodující pro volbu jednoho, a nikoli jiného kandidáta [např. v Ústeckém kraji by byl poslancem za TOP 09 zvolen nikoli odpůrce 3) Ing. Michal Kučera, nýbrž Ing. Petr Liška, získal-li by o tři přednostní hlasy více], přitom právě při sčítání přednostních hlasů lze předpokládat vyšší chybovost. Tento předpoklad, resp. systémový defekt počítání hlasů, navrhuje prokázat svědeckými výpověďmi Mgr. J. K., který ve volbách do Poslanecké sněmovny volil v Brně – Králově Poli v okrsku č. 100, Mgr. M. K., jež volila tamtéž, J. L., jež volila v Kraji Vysočina, obci Ždírec, a B. G., jež volil v Hl. městě Praze, v okrsku č. 819 na Praze 10, kteří by měli vypovědět o stejné zkušenosti s nezapočítáním jimi udělených přednostních hlasů.

[3] Nemaje jiné možnosti jak reagovat na porušení volebního práva, navrhovatel podává návrh na vyslovení neplatnosti voleb do Poslanecké sněmovny, *in eventum* na vyslovení neplatnosti volby kandidáta – odpůrce 2) zvoleného poslancem za KDU-ČSL ve volebním kraji Hl. město Praha, jakož i odpůrců 3) až 11) zvolených poslanci v dalších volebních krajích, u nichž by systémová chybovost při sčítání přednostních hlasů mohla vést k jejich chybnému zvolení. K tomu navrhovatel požaduje zajistit a provést důkaz hlasovacími lístky v příslušných volebních krajích, resp. jejich přepočítáním. Navrhovatel si je přitom vědom právní úpravy § 87 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), podle něhož lze návrh podat jen v případě, že byla porušena ustanovení volebního zákona *způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb*, resp. *výsledek volby kandidáta* (§ 87 odst. 4 a 5) a že podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany jen občan *zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec zvolen* (§ 87 odst. 1 volebního zákona). Tato omezení však považuje za protiústavní, resp. jsoucí v rozporu s čl. 21 odst. 1 a 3 a s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (ve stručnosti, pominutím přednostních hlasů jedněch voličů dochází podle navrhovatele k nerovnosti s hlasováním jiných voličů, poslanci zvolení v jiných volebních krajích zásadně ovlivňují život všech občanů, nejen ve svém volebním kraji). Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud nejprve postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky navrhl Ústavnímu soudu zrušit ve volebním zákoně ustanovení § 87 odst. 1 věty první ve slovech „*zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen*“, odstavce 4 ve slovech „*způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb*“, a odstavce 5 ve slovech „*způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta*“.

II. Průběh řízení

[4] Nejvyšší správní soud zaslal volební stížnost k vyjádření odpůrci 1) Státní volební komisi a odpůrci 2) Mgr. Danielu Hermanovi.

[5] Státní volební komise ve svém vyjádření ze dne 7. listopadu 2013 konstatovala, že podání návrhu na neplatnost voleb do Poslanecké sněmovny, které se navrhovatel alternativně domáhá, volební zákon nepřipouští. Uvedla dále, že volebním orgánem, který sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování na úrovni volebního okrsku, je okrsková volební komise. Veškerá volební dokumentace od okrskových volebních komisí se předává do úschovy obecnímu úřadu. Pouze soud může v rámci soudního řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta přikročit k přepočítání hlasů ve volebním okrsku a za tím účelem otevřít zapečetěnou volební dokumentaci; tento úkon nepřísluší žádnému volebnímu orgánu. Nelze tedy podle odpůrce 1) dát za pravdu navrhovateli, že v součtu dalších voličů je jeho individuální volební právo bezvýznamné a jeho porušení nemůže mít dopad na výsledek voleb. Rozhodnutí, zda se obrátit na soud s návrhem na neplatnost volby kandidáta, je vždy výsledkem subjektivního posouzení samotného navrhovatele. Státní volební komise dále poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (počínaje usnesením ze dne 2. července 2004 č. j. Vol 6/2004 - 12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS), podle níž je pro vyhovění volební stížnosti nutno shledat 1. protizákonnost, 2. vztah mezi zjištěnou protizákonností a volbou, která je napadena volební stížností, a 3. zásadní intenzitu této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu.

[6] Mgr. Daniel Herman ve svém vyjádření ze dne 6. listopadu 2013 uvedl, že k činnosti a kvalitě práce příslušné okrskové volební komise ve volebním okrsku č. 51 se nemůže vyjádřit, neboť o těchto skutečnostech mu není nic známo. Nicméně rozdíl v počtu preferenčních hlasů daných jeho osobě (6 305) a kandidátovi č. 35 Ing. Janu Kloudovi (135) činí 6 170 hlasů, což je dle odpůrce 2) natolik vysoký rozdíl, že ani případná chybovost ve sčítání hlasů ve zmíněném volebním okrsku na konečném výsledku voleb nic podstatného nezmění.

[7] Nejvyšší správní soud si od Úřadu Městské části Praha 2 vyžádal volební dokumentaci z volebního okrsku č. 51.

[8] Nejvyšší správní soud v ní nejprve ověřil, že stěžovatel byl k datu 23. října 2013 pod č. 482 uveden ve výpisu ze stálého seznamu voličů ve volebním okrsku č. 51, přičemž v předmětném výpisu bylo vyznačeno, že stěžovatel hlasoval. Dále byly prohlédnuty všechny hlasovací lístky v obálce s odevzdanými platnými hlasovacími lístky s preferenčními hlasy a všechny hlasovací lístky v obálce s odevzdanými platnými hlasovacími lístky bez preferenčních hlasů. Byly sečteny odevzdané platné hlasovací lístky (vylosované č. 11) pro KDU-ČSL a bylo zjištěno, že ve volebním okrsku č. 51 bylo pro tuto politickou stranu odevzdáno celkem 18 platných hlasovacích lístků. Z toho 5 hlasovacích lístků neobsahovalo přednostní hlasy pro jednotlivé kandidáty a 13 odevzdaných hlasovacích lístků alespoň jeden přednostní hlas pro kandidáty této politické strany obsahovalo. Mezi nimi byl i jeden hlasovací lístek, který přednostní hlas uděloval kandidátu č. 4, 6 a 35, a který tak odpovídá tvrzení navrhovatele, že právě tímto způsobem svůj hlasovací lístek upravil.

[9] Přednostní hlasy byly pro kandidáty KDU-ČSL ve volebním okrsku č. 51 uděleny takto: kandidát č. 1 Mgr. Daniel Herman obdržel 4 hlasy, kandidátka č. 2 PhDr. Daniela Rázková obdržela 1 hlas, kandidát č. 3 Jan Wolf obdržel 3 hlasy, kandidát č. 4 JUDr. Ondřej Závodský, Ph.D. obdržel 5 hlasů, kandidát č. 5. MUDr. Marián Hošek obdržel 3 hlasy, kandidát č. 6 Mgr. Jan Čížinský obdržel 6 hlasů, kandidátka č. 10 Ing. Irena Řivnáčová obdržela 1 hlas, kandidát č. 12 MUDr. Jan Bruthans, CSc., FESC obdržel 1 hlas, kandidát č. 13 Ing. Petr Sýkora obdržel 1 hlas, kandidát č. 16 Dan Drápal obdržel 2 hlasy, kandidátka č. 29 Ing. Martina

Hlaváčová obdržela 1 hlas a kandidát č. 35 Ing. Jan Klouda obdržel 1 hlas. Ostatní kandidáti žádné preferenční hlasy neobdrželi.

[10] V příloze č. 1 k tiskopisu T/4a, list č. 7, k zápisu okrskové volební komise o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 51, bylo uvedeno, že pro KDU-ČSL bylo odevzdáno 18 platných hlasů. V tabulce uvádějící počet platných přednostních hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty v pořadí podle hlasovacího lístku byly uvedeny následující počty přednostních hlasů: u kandidáta č. 1 uvedeny 4 hlasy, u kandidáta č. 2 uveden 1 hlas, u kandidáta č. 3 uvedeny 3 hlasy, u kandidáta č. 4 uvedeno 5 hlasů, u kandidáta č. 5 uvedeny 3 hlasy, u kandidáta č. 6 uvedeno 6 hlasů. U všech ostatních kandidátů s pořadovým číslem 7 a násl. na hlasovacím lístku KDU-ČSL byl uveden počet přednostních hlasů 0. V kolonce „Poslední číslo kandidáta, který získal přednostní hlasy“ bylo uvedeno č. 6. Tyto údaje odpovídají též údajům vztahujícím se k volebnímu okrsku č. 51 na webových stránkách www.volby.cz, provozovaných Českým statistickým úřadem.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že podle platné právní úpravy, již si je ostatně navrhovatel velmi dobře vědom, má navrhovatel (občan, resp. volič) aktivní legitimaci k podání návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta při volbách do Poslanecké sněmovny jen vůči kandidátům, kteří byli voleni v okrsku, u něhož je navrhovatel zapsán ve stálém seznamu voličů, jinak řečeno jen vůči kandidátům voleným ve volebním kraji podle místa trvalého pobytu navrhovatele (§ 87 odst. 1 volebního zákona). V souladu s touto právní úpravou také Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje a návrhy na vyslovení neplatnosti volby kandidáta v jiném volebním kraji, než ve kterém je navrhovatel zapsán do stálého seznamu voličů u některého z volebních okrsků, odmítá z důvodu chybějící aktivní legitimace navrhovatele (viz např. usnesení č. j. Vol 5/2006 - 46 ze dne 26. června 2006, publ. pod č. 944/2006 Sb. NSS).

[12] Navrhovatel se pokusil tuto právní překážku překonat zpochybněním její ústavnosti, resp. podnětem k přerušení řízení a předestření návrhu Ústavnímu soudu na zahájení řízení o kontrole norem podle čl. 95 odst. 2 ve spojení s čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky, jeho argumentaci však Nejvyšší správní soud nesdílí. Je-li smyslem volebního soudnictví poskytnout – vedle ochrany objektivnímu volebnímu právu (objektivní ústavnosti a zákonnosti voleb) – též ochranu subjektivnímu aktivnímu i pasivnímu volebnímu právu konkrétních subjektům účastnících se volebního procesu na jedné či druhé straně, nelze nic namítat proti procesněprávní úpravě, která návrhové oprávnění svazuje s volbou, jež byla, resp. mohla být navrhovatelem vykonána, a která účastenství v takovém řízení omezuje v zásadě jen na voliče a na jím volené, příp. zvolené kandidáty, resp. na politické strany, jež se o přízeň voliče v daném volebním kraji ucházely. To nevylučuje, že by zákonodárce mohl aktivní legitimaci navrhovatelů z řad občanů (voličů) upravit ještě velkoryseji (až jako *actio popularis*), platná právní úprava však taková není.

[13] Dlužno dodat, že ústavností § 87 odst. 1 volebního zákona se již Ústavní soud zabýval a návrhy na jeho zrušení pro zjevnou neopodstatněnost odmítl; srov. usnesení sp. zn. II. ÚS 540/02 ze dne 19. října 2004 (U 51/35 SbNU 603) a usnesení sp. zn. III. ÚS 663/06 ze dne 13. září 2007.

[14] Podat návrh na neplatnost volby všech kandidátů ve volbách do Poslanecké sněmovny, což se fakticky rovná návrhu na neplatnost celých voleb do Poslanecké sněmovny, může podat pouze politická strana, hnutí nebo koalice, pokud její kandidátní listina byla v každém volebním kraji zaregistrována a pokud by pro každý volební kraj podala návrh na vyslovení neplatnosti

volby kandidátů (§ 87 odst. 1 volebního zákona). S ohledem na zvláštní roli politických stran a ústavní ochranu politického systému založeného na jejich volné soutěži ani v tom nelze spatřovat ústavně nepřipustnou nerovnost s postavením občana (voliče), jak ostatně také poznamenal Ústavní soud v citovaném usnesení III. ÚS 663/06.

[15] Nejvyšší správní soud proto návrh na vyslovení neplatnosti celých voleb do Poslanecké sněmovny výrokem I odmítl, neboť navrhovatel se zde domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje, a jde tedy v širším slova smyslu o návrh nepřipustný [§ 46 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního]. Nejvyšší správní soud odmítl též eventuální návrh na vyslovení neplatnosti kandidátů volených v jiných volebních krajích, než v Hlavním městě Praze, kde je navrhovatel zapsán ve stálém seznamu voličů a kde i skutečně podle svého tvrzení volební právo vykonal, jako návrh, který byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního]. Z tohoto důvodu také neprovedl důkazy výsledkem navržených svědků, neboť jejich výpověď se měla týkat neplatnosti volby kandidátů v jiných volebních krajích, jimž se Nejvyšší správní soud v tomto řízení nemůže zabývat; ostatně navrženým svědkům nic nebránilo, aby – pokud měli obdobnou zkušenost jako navrhovatel – podali sami návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů z volebního kraje, kde byli zapsáni do stálého voličského seznamu, resp. kde hlasovali. Z totožného důvodu také Nejvyšší správní soud neprovedl důkaz hlasovacími lístky z ostatních volebních krajů. Z důvodu procesní efektivity také odpůrce 3) až 11) Nejvyšší správní soud neobesílal v průběhu řízení a doručuje jim toliko konečné usnesení o odmítnutí návrhu ve vztahu k nim.

[16] Věcně projednatelný je tak pouze návrh na vyslovení neplatnosti volby odpůrce 2) Mgr. Daniela Hermana, neboť tento kandidát byl volen ve volebním kraji Hlavní město Praha, v němž – konkrétně ve volebním okrsku č. 51 – byl navrhovatel zapsán ve stálém seznamu voličů a v němž také své volební právo vykonal.

[17] Nejvyšší správní soud přikročil v tomto rozsahu, tj. co do hlasování ve volebním okrsku č. 51, k prozkoumání volební dokumentace. Nezkoumal přitom volební dokumentaci z ostatních volebních okrsků volebního kraje Hlavní město Praha, jak požadoval navrhovatel, neboť žádné konkrétní tvrzení stran chyby při sčítání hlasů v jiných okrscích navrhovatel nevznesl. Za této situace pak nelze výsledky hlasování v ostatních volebních okrscích zpochybňovat, a není proto účelné hlasy pro politické strany a přednostní hlasy pro jednotlivé kandidáty v jiných okrscích, resp. v celém volebním kraji přepočítávat. Pro „extrapolaci“ chybovosti při sčítání hlasů zjištěné v jednom volebním okrsku na ostatní volební okrsky nadto chybí nezbytná zákonná autorizace [srov. např. výslovnou úpravu v § 25 odst. 6 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), jež se ovšem netýká výkonu aktivního volebního práva jednotlivých voličů, nýbrž ověřování relevantní podpory kandidatury uchazeče o funkci hlavy státu]. Krom toho, případné zákonné zakotvení takové extrapolace chybovosti sčítání hlasů jakožto zvláštního případu nevyvratitelné právní domněnky by postrádalo racionální a logický základ, neboť z chybovosti při sčítání hlasů v jedné okrskové volební komisi, jež bývá způsobována jejím složením či organizací práce v ní, nelze bez dalšího usuzovat na pravděpodobnost stejné chybovosti v jiné okrskové volební komisi. Toliko pokud by Nejvyšší správní soud v řízení o volební stížnosti jiného navrhovatele týkající se návrhu na neplatnost volby téhož kandidáta v příslušném volebním kraji, avšak v jiném volebním okrsku, dospěl po dokazování k závěru o chybách při sčítání (přednostních) hlasů, musel by k těmto zjištěním přihlížet ve všech řízeních o volebních stížnostech v rámci téhož volebního kraje. Taková situace však v daném případě nenastala a relevantní pro posouzení této volební stížnosti je tak volební dokumentace pouze z volebního okrsku č. 51.

[18] Na tomto místě, na okraj, Nejvyšší správní soud uvádí, že k přezkoumání volební dokumentace přistoupil přesto, že tvrzení navrhovatele o pravděpodobném nezapočítání jeho přednostního hlasu kandidátu č. 35 na hlasovacím lístku KDU-ČSL prakticky předem vylučovalo, že by mohlo jít o pochybení natolik zásadní, resp. závažné intenzity, která by výrazně zpochybňovala volební výsledek, tedy volbu odpůrce 2) poslancem za KDU-ČSL ve volebním kraji Hlavní město Praha. Podmínku § 87 odst. 4 a 5 volebního zákona, tj. že volební stížnost lze podat jen v případě, že byla porušena ustanovení volebního zákona *způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb*, resp. *způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby kandidáta*, totiž Nejvyšší správní soud ustáleně neinterpretuje jako podmínku procesní aktivní legitimace kandidáta [to by vedlo k odmítnutí nyní posuzované volební stížnosti podle § 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního], nýbrž jako podmínku důvodnosti volební stížnosti, jež je posuzována až ve třetím kroku algoritmu posuzování volebních stížností (srov. usnesení č. j. Vol 6/2004 - 12 ze dne 2. července 2007, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS). Volební soudnictví tím mimo jiné plní roli generální prevence pochybení při sčítání hlasů, resp. působí výchovně na volební orgány. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval i v minulosti – srov. usnesení č. j. Vol 8/2006 - 17 ze dne 19. června 2006. Z tohoto důvodu je lichá námitka navrhovatele, který v této podmínce, artikulované v § 87 odst. 4 a 5 volebního zákona, spatřuje protiústavní omezení přístupu k soudu za účelem ochrany jeho subjektivního aktivního volebního práva (*denegatio iustitiae*); meritorní projednání jeho volební stížnosti Nejvyšším správním soudem to výmluvně vyvrací. Krom toho, ustanovení § 87 odst. 4 a 5 volebního zákona, jež navrhovatel žádá předestřít Ústavnímu soudu ke zrušení, již Ústavní soud aproboval [srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. ledna 2005 sp. zn. Pl. ÚS 73/04 v kauze *Nádvorník* (N 17/36 SbNU 185; 140/2005 Sb.)].

[19] Pro přezkum voleb používá Nejvyšší správní soud třístupňový algoritmus: v prvním kroku zjišťuje, zda došlo k porušení volebního zákona, v druhém kroku analyzuje, zda toto porušení mělo vztah k celkovým výsledkům voleb v napadeném obvodu, a ve třetím závěrečném kroku posuzuje, zda je dána zásadní intenzita této zjištěné nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen (více viz citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 6/2004 - 12). Tři popsané kroky tohoto algoritmu musí být splněny kumulativně.

[20] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval otázkou protizákonnosti, tj. tvrzeným porušením volebního zákona. Z přezkumu volební dokumentace z volebního okrsku č. 51, jehož výsledky byly rekapitulovány výše, vyplynulo, že některým kandidátům KDU-ČSL nebyly započítány jim udělené přednostní hlasy, a to v případě kandidátky č. 10 Ing. Ireny Řivnáčové 1 hlas, u kandidáta č. 12 MUDr. Jana Bruthanse, CSc., FESC 1 hlas, u kandidáta č. 13 Ing. Petra Sýkory 1 hlas, u kandidáta č. 16 Dana Drápala 2 hlasy, u kandidátky č. 29 Ing. Martiny Hlaváčové 1 hlas a v případě kandidáta č. 35 Ing. Jana Kloudy 1 hlas. Jiné chyby ve sčítání hlasů pro KDU-ČSL ve volebním okrsku č. 51 zjištěny nebyly. Hlasovací lístky pro jiné kandidující subjekty a jejich kandidáty ve volebním okrsku č. 51, ani v jiných volebních okrscích příslušného volebního kraje Nejvyšší správní soud nepřepočítával, neboť konkretizovaná námitka navrhovatele směřovala jen proti počtu přednostních hlasů pro kandidáty KDU-ČSL v tomto volebním okrsku; obdobně postupoval Nejvyšší správní soud i v minulosti (srov. usnesení č. j. Vol 8/2006 - 17 ze dne 19. června 2006).

[21] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že okrsková volební komise ve volebním okrsku č. 51 postupovala v rozporu se zákonem, neboť nezapočítala všechny přednostní hlasy udělené kandidátům KDU-ČSL.

[22] Při hledání odpovědi na druhou otázku je nutno vycházet ze skutečnosti, že při volbách do Poslanecké sněmovny se zákonodárce rozhodl pro tzv. vázané kandidátní listiny (oproti možnosti přísně vázané či naopak volné kandidátní listiny). To znamená, že každý volič disponuje pouze jedním hlasem, který odevzdává pro příslušnou volební stranu (tzn. pro politickou stranu nebo koalici politických stran), což se projevuje zejména v tom, že při hlasování vloží do úřední obálky a následně i do volební schránky jeden hlasovací lístek. Na tomto hlasovacím lístku však může zakroužkováním pořadového čísla nejvýše u čtyř kandidátů vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost (§ 39 volebního zákona). Při následném zjišťování výsledků voleb je rozhodné, kolik obdržela každá volební strana hlasů, přičemž přednostní (preferenční) hlasy se uplatní teprve tehdy, pokud politická strana překročí uzavírací klauzuli ve výši 5 % z celkového počtu odevzdaných platných hlasů (u koalic se tato klauzule násobí až do výše 20 %; § 49 volebního zákona, který velmi nepřesně hovoří o postupu do skrutinia). Přitom k přednostním hlasům se ani v tomto případě nepřihlíží automaticky, nýbrž pouze tehdy, jestliže některý z kandidátů získal takový počet přednostních hlasů, který činí nejméně 5 % z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro tuto volební stranu (§ 50 odst. 5 volebního zákona).

[23] V projednávané věci z oficiálních výsledků voleb do Poslanecké sněmovny (publikovaných pod č. 343/2013 Sb.) vyplývá, že KDU-ČSL získala ve volebním kraji Hl. město Praha celkem 32 051 hlasů, z tohoto počtu činí 5 % hlasů, nezbytných pro zohlednění přednostních hlasů, nejméně 1 603 přednostních hlasů. Zvolený kandidát č. 1 Mgr. Daniel Herman obdržel v příslušném volebním kraji 6 305 přednostních hlasů (19,67 %) a požadovanou 5% hranici přednostních hlasů překročili ještě kandidáti č. 4 JUDr. Ondřej Závodský, Ph.D. (4 991, tj. 15,57 %), č. 5 MUDr. Marián Hošek (2 420, tj. 7,55 %), č. 2 PhDr. Daniela Rázková (2 258, tj. 7,04 %), č. 8 MUDr. Tom Phillip, Ph.D., MBA (1 785, tj. 5,56 %) a č. 3 Jan Wolf (1 681, tj. 5,24 %). Ostatní, včetně kandidátů, u nichž bylo zjištěno nezapočtení některých přednostních hlasů, skončili „bezpečně“ pod 5% hranicí: kandidátka č. 10 Ing. Irena Řivnáčová obdržela podle oficiálních výsledků 323 přednostní hlasy (1,00 %), po dopočtení Nejvyšším správním soudem 324 přednostní hlasy (1,01 %), kandidát č. 12 MUDr. Jan Bruthans, CSc., FESC obdržel oficiálně 724 hlasy (2,25 %), resp. po dopočtení 725 hlasů (2,26 %), kandidát č. 13 Ing. Petr Sýkora obdržel 273 hlasy (0,85 %), resp. po dopočtení 274 hlasy (0,85 %), kandidát č. 16 Dan Drápal získal 1 015 hlasů (tj. 3,16 %), resp. po dopočtení 1 017 hlasů (3,17 %), kandidátka č. 29 Ing. Martina Hlaváčová obdržela 355 hlasů (1,10 %), resp. po dopočtení 356 hlasů (1,11 %), a konečně kandidát č. 35 Ing. Jan Klouda obdržel podle oficiálních výsledků 135 hlasů (0,42 %), přičemž podle dopočtu Nejvyššího správního soudu měl obdržet hlasů 136 (0,42 %).

[24] Kandidáti KDU-ČSL, u nichž bylo zjištěno nezapočtení všech udělených přednostních hlasů, by tak ani po dopočtení chybějících přednostních hlasů nedosáhli zákonné 5% hranice, takže se k přednostním hlasům vůbec nepřihlíželo a mandáty, resp. náhradnictví obdrželi výhradně podle pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku. Zjištěná pochybení jedné okrskové volební komise [žádné jiné přípustné volební stížnosti na vyslovení neplatnosti volby odpůrce 2) v příslušném volebním kraji, jež by vedly k obdobným zjištěním v jiných volebních okrscích, Nejvyšší správní soud neobdržel] se tak ve výsledku voleb nemohla nijak projevit.

[25] Jakkoliv tedy Nejvyšší správní soud v činnosti předmětné okrskové volební komise skutečně shledal pochybení v tom smyslu, že ve výsledném protokolu o výsledcích voleb nezaznamenala zmíněné přednostní hlasy, a věcná podstata námítky navrhovatele je proto oprávněná, jedná se o porušení volebního zákona, které se nemohlo nikterak projevit na zákonnosti volby kandidáta KDU-ČSL Mgr. Daniela Hermana, jenž byl zvolen poslancem ve volbách do Poslanecké sněmovny v Hlavním městě Praze.

[26] Proto Nejvyšší správní soud návrh na vyslovení neplatnosti jeho volby poslancem Poslanecké sněmovny výrokem III zamítl. Jednání s ohledem na § 90 odst. 3 s. ř. s. nebylo třeba nařizovat.

[27] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu